

Luist. foto 200 115.7.1991

M

HALIKKO , RIKALA

Koekaivaus

Elina Saloranta 1990

SISÄLLYSLUETTELO	sivu	
ARKISTOTIETOJA		2
1. JOHDANTO	X	3
2. MENETELMÄT	X	3
3. HAVAINNOT JA TULKINNAT	2	4
Kaivanto A	2	4
Kaivanto B	3	5
Liitteet		
Peruskartta 1:20 000		6
Yleiskartta 1:500		7
Vainitus-, leikkaus- ja tasokartta 1:50		8
Pintavaaitus- ja tasokartta 1:50		9

ARKISTOTIETOJA

Kaivausalue 5

Kunta: Halikko

Kylä: Rikala

Tila: 1 : 31, omist. Pauli Heino, os. Halikko, p. 926 - 62198

Sijainti: Maanmittaushallituksen peruskarttalehti 2021 08

x = 6698 66

y = 448 74

z = 15 - 20 m mpy

Kaivauslöydöt: KM 25925 : 1 - 8

Kertomukseen liittyvät kartat: Ote peruskartasta 2021 08 1 : 20 000

Yleiskartta 1 : 500 (kartta n:o 1)

Kaivanto A: Vaaitus-, leikkaus- ja tasokartta tasot

1 - 4 1 : 50 (kartta n:o 2)

Kaivanto B: Pintavaaitus- ja tasokartta tasot 1 - 2

1 : 50 (kartta n:o 3)

/

1. JOHDANTO

Museoviraston esihistorian toimiston määräyksestä suoritettiin kaivaus Halikon Rikalassa 17. 9. - 28. 9. 1990. Tutkimus tehtiin rantaradan oikaisulinjauksen vuoksi. Ratalinjauksella kaivettiin kaksi muutakin kohdetta, joista on laadittu erilliset raportit (E. Saloranta, Halikko Rikala Kihinen, kaivauskertomus 1990 ja E. Saloranta, Halikko Joensuu, kaivauskertomus 1990). Ratalinjauksen kaivauksiin oli vuoden 1990 osalle varattu yhteensä 614 500 mk. Vuoden 1989 tutkimuksista oli säästynyt 156 000 mk, joka summa oli myös käytettävissä. Varoja käytettiin yhteensä 311 355 mk.

Kaivauksen johtajana toimi huk Elina Saloranta ja piirtäjänä fil. yo Marja Sipilä. Kaivajina oli viisi salolaista ja halikkolaista työtöntä.

Kaivausalue sijaitsee Halikon keskustasta n. 300 m SW-suuntaan, Turku - Helsinki -rautatien varressa, Rikalanmäen ja Halikonjoen läntisen rantatörmän välissä, mäen NE-rinteen alapuolella. Alue on vesakoitunutta pelonpohjaa. Maaperä on pintakerroksen alla hiekkaa.

Kaivausalueen SW -puolella sijaitsevalta Rikalanmäeltä tunnetaan rikas viikinki/ristiretkiaikainen kalmisto (J. Leppäaho, Halikko Rikalanmäki, kaivauskertomus 1955).

Tutkija Anna-Liisa Hirviluodon johdolla oli alueelle kaivettu koneella yhteensä kuusi 50 cm leveätä 3 - 4.5 m pitkää koeojaa. Kolmessa ojassa voitiin havaita n. 35 cm:n syvyydellä nokikerros. Yhdessä koeojassa havaittiin 25 cm:n syvyydellä 45 cm leveä likamaa-alue, joka kulki ojan poikki.

FK Jaana Riikonen suoritti paikalla kaivauksen. Kaivausruuduista ei kuitenkaan tullut mitään poikkeavaa esille. Allekirjoittanut määrätiin tarkistamaan vielä kaksi nokikerroksen sisältänyttä koeojaa.

2. MENETELMÄT

Kaivinkoneella poistettiin pintakerros kummankin koeojan vierestä n. 16 m² kokoiselta alueelta n. 20 - 25 cm syvyydeltä. Kumpaankin kaivantoon

laadittiin neljä 2 x 2 m kokoista kaivausruutua ratalinjauksen suuntaisesti. Mittauksissa käytettiin apuna ratalinjauspaaluja. Pohjoissuuntana käytettiin karttapohjoista.

Kaivausruutuja syvennettiin n. 10 cm:n kerroksina. Kaivantoon A kaivettiin neljä tasoa. Kukin taso kuvattiin, vaaittiin ja piirrettiin. Löydöt otettiin talteen kerroksen ja ruudun neljänneksen tarkkuudella. Kaivannon reunat pintavaaittiin. Kaivannosta laadittiin vaaitus-, leikkaus- ja tasokartta 1: 50 (kartta n:o 2).

Kaivantoon B kaivettiin kaksi tasoa, jotka kuvattiin, piirrettiin ja vaaittiin. Kaivannon reunat pintavaaittiin. Kaivannosta laadittiin vaaitus- ja tasokartta 1: 50 (kartta n:o 3).

Kaivausalueesta piirrettiin yleiskartta 1: 500 (kartta n:o 1).

3. HAVAINNOT JA TULKINNAT

Kaivanto A

Kun pintakerros oli poistettu, voitiin kaivannossa havaita likamaakerros. Kaivannon halki NW - SE -suunnassa kulki heikosti havaittava raja, jonka SW -puolella maa oli hieman tummempaa likamaata.

Tasossa 2 kaivannon SW -osasta tuli esiin **nokinen likamaa-alue**, jonka keskellä oli erittäin nokinen alue sisältäen pieniä kiviä.

Tasossa 3 nokinen alue oli supistunut pieneksi läiskäksi kaivannon keskellä. Lisäksi kaivannon NW - ja NE -laidoilla maa oli nokista. Nokialueiden välissä oli likamaata, puhdasta hiekkaa ja puhdasta savea.

Tasossa 4 ei enää ollut havaittavissa likamaavärjäytymiä. Maaperä oli hiekansekaista savea.

Koska löydöt olivat vähäiset käsittäen yhden keramiikan palan, hevosenkengännaulan sekä palaneen saveen muruja (KM 25925: 1- 6), eikä mitään selvästi rautakauteen viittaavaa tullut esille, ei katsottu aiheelliseksi laajentaa kaivantoa. Nokijäljet lienevät peräisin reserentistä jätekuopasta.

Ø

Kaivanto B

Tasossa 1 voitiin havaita kaivannon halki S - N -suunnassa kulkeva liika-
maaraita sekä sen vieressä samansuuntainen puhdas saviraita.

Tasossa 2 likamaaraita oli muuttunut puhtaaksi saveksi ja saviraita ka-
ventunut 10 - 20 cm levyiseksi. Kaivannosta löytyi rautanaula ja pala-
neen saven muruja (KM 25925: 7 - 8). Kyseessä lienee vanha ojanpohja.

Turussa 20. huhtikuuta 1991

Elina Saloranta

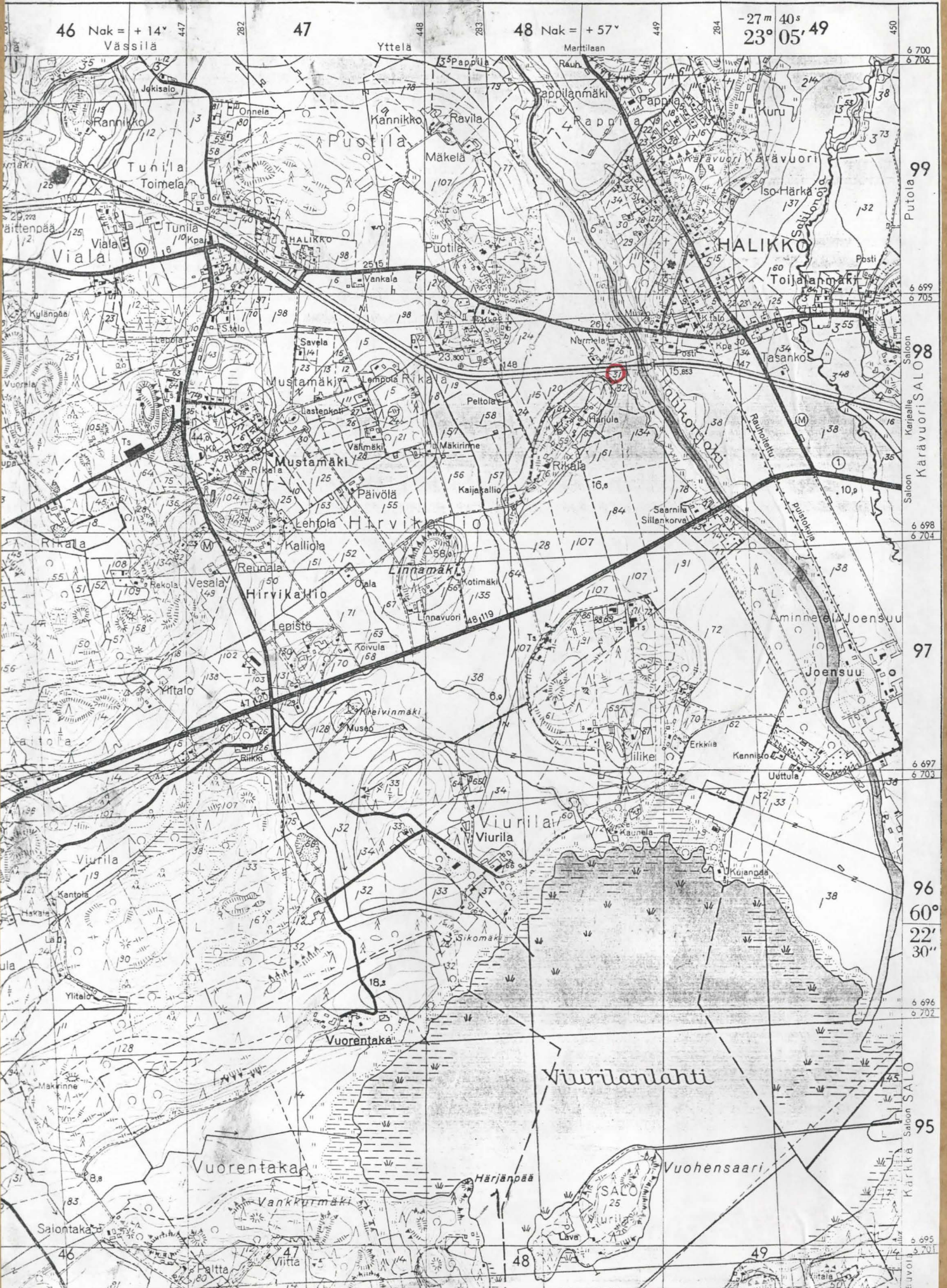
Elina Saloranta

Huk

Kaivauksen johtaja

○ = Kaivausalue 5

Peruskartta 1:20 000

46 Nak = +14°
Vässilä

47

48 Nak = +57°

-27m 40s
23° 05' 49

99

98

97

96

95

94

60°
22'
30"

46

47

48

49

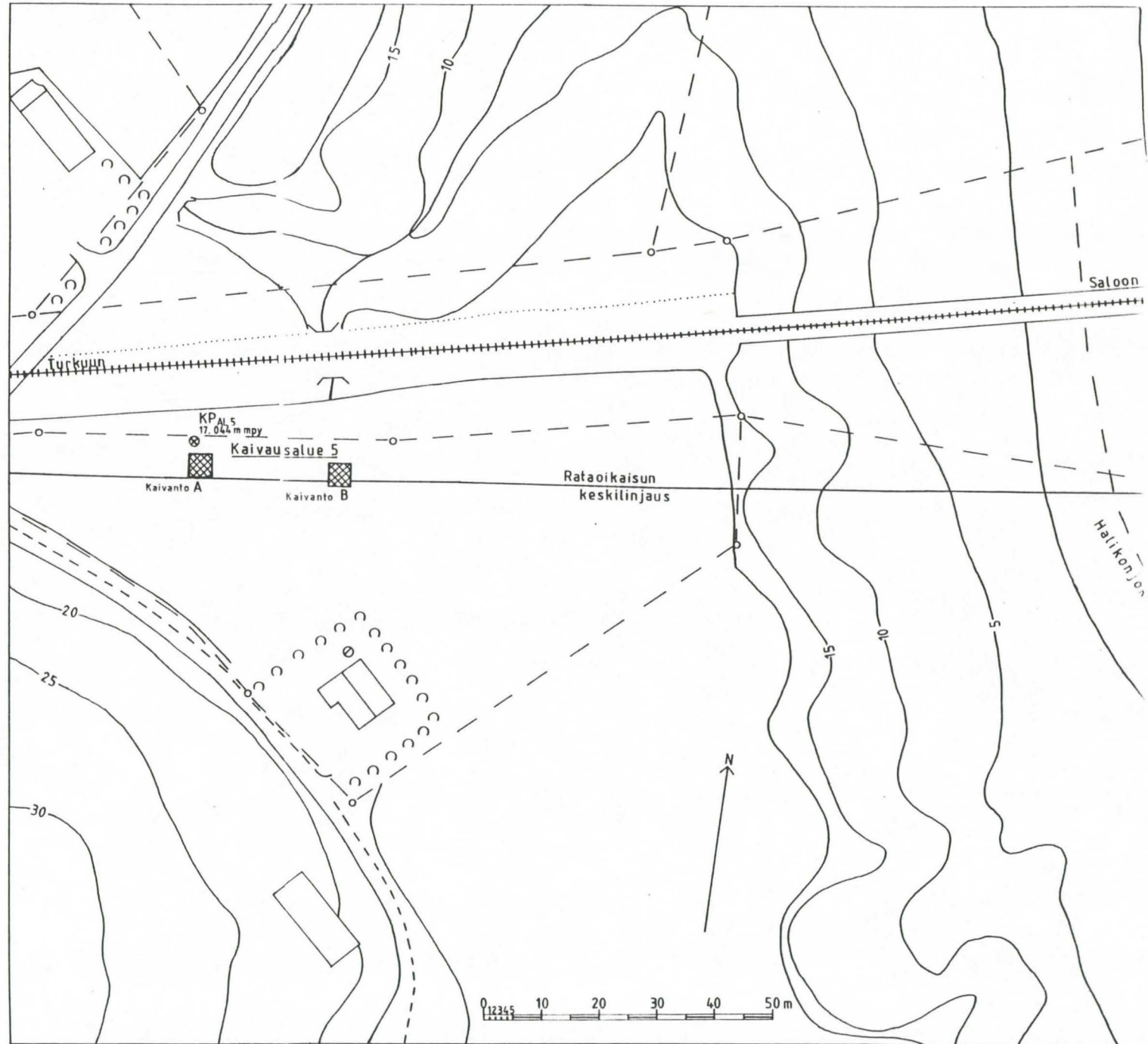
93

7
HALIKKO, RIKALA
1990 KARTTA NO 1
KAIVAUSSALUE 5
YLEISKARTTA

MK 1:500

Karttapohja: VR:n Turku—Salo-radan peruspä-
rannustyön linjauskartta 1:2000

Kaivausjohtaja: E. Saloranta
Piirtäjä: M. Sipilä

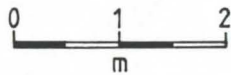
HALIKKO, RIKALA
 1990 KARTTA NO 2
 KAIVAUSALUE 5, KAIVANTO A
 VAAITUS-, LEIKKAUS- JA TASOKARTTA
 TASOT 1, 2 JA 3 JA 4

MK 1:50
 KP 17.044 m mpy
 TL 66

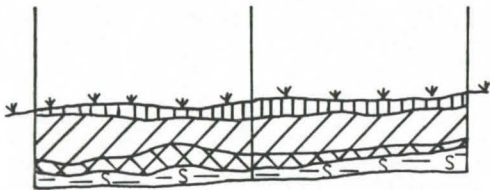
Kaivausjohtaja: E. Saloranta
 Piirtäjä: M. Sipilä

- turve
- likamaa
- nokinen likamaa
- erittäin nokinen likamaa
- puhdas hiekka
- puhdas savi
- hiekan sekainen savi
- alkuperäinen koeoja
- likainen savi

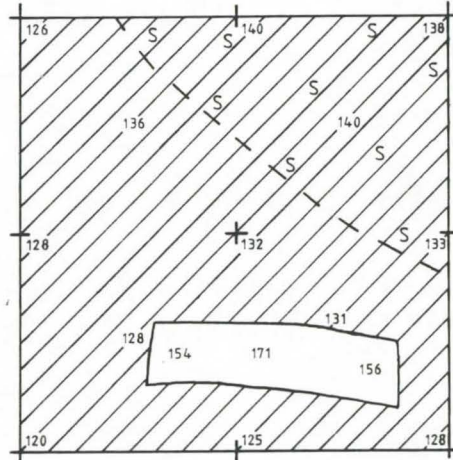
N

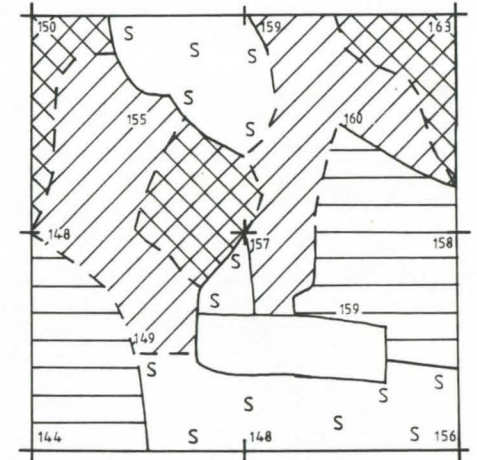
Leikkaus A-A

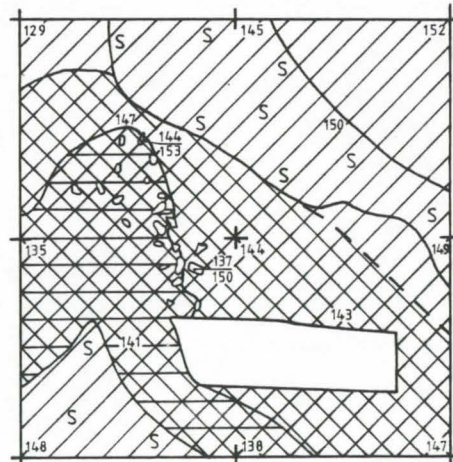
Taso 1

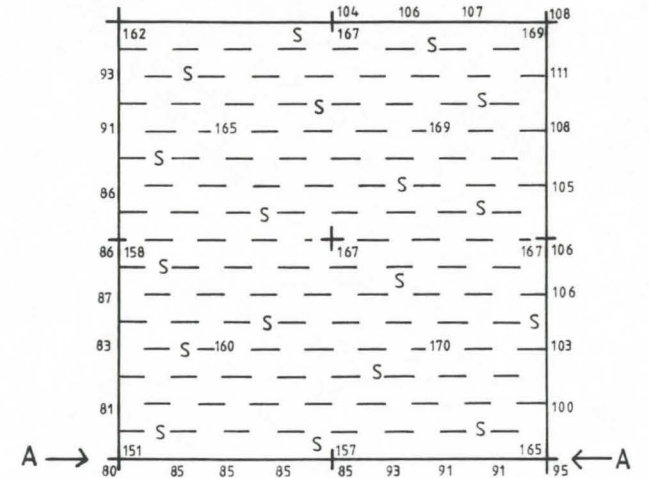
Taso 3

Taso 2

Taso 4
 Pinta- ja pohjavaaitusluvut

9
HALIKKO, RIKALA

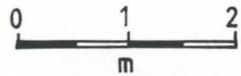
1990 KARTTA NO 3

KAIVAUSALUE 5, KAIVANTO B
PINTAVAAITUS- JA TASOKARTTA

TASOT 1 JA 2

MK 1:50
KP 17.044 mmpy
TL 66

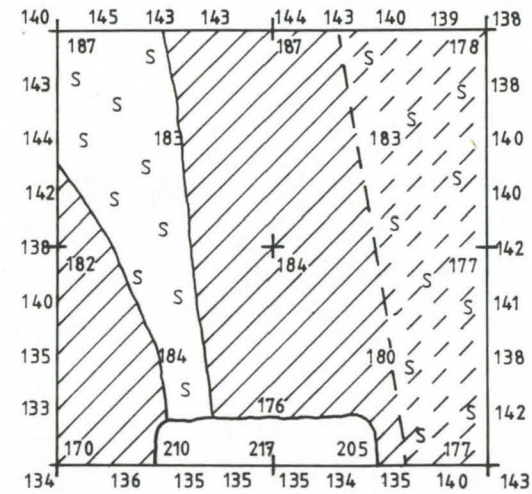
Kaivausjohtaja: E. Saloranta
Piirtäjä: M. Sipilä

- likamaa
- puhdas savi
- likainen savi
- alkuperäinen koeoja
- ruutujen numerointi

Taso 1

Taso 2

